

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Název projektu	Rozvoj vzdělávání na Slezské univerzitě v Opavě
Registrační číslo projektu	CZ.02.2.69/0.0./0.0/16_015/0002400

Prezentace předmětu:
FINANČNÍ TRHY

Vyučující:
Ing. Tomáš Heryán, Ph.D.

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Struktura přednášky:

- Úvod do problematiky
- Geneze trhu cenných papírů
- Členění finančních trhů
- Alokace úspor domácnostmi

- Systém finančních trhů umožňuje přemísťovat (alokovat) peněžní prostředky od přebytkových jednotek k deficitním prostřednictvím finančních instrumentů.
- **Alokační efektivnost** značí přemísťování peněžních prostředků k jednotkám s nejvyšším rizikově očištěným výnosem.
- Zároveň je naplněno Paretovo optimum, takže hodnota výstupu jedné jednotky už nemůže vzrůst, aniž by nedošlo k poklesu výstupu jednotky druhé.
- **Operační efektivnost** pak značí alokaci peněžních prostředků při minimalizaci transakčních nákladů.

Geneze trhu cenných papírů 1/3

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- Zvýšená potřeba italských kupců směňovat v 15. století krátkodobé cenné papíry za peníze na předem daných místech vedla k jejich organizování.
- Zásadní mezník, založení antverpské burzy v 16. století, obchodování dlouhodobých státních CP.
- Významná etapa založení burzy v Amsterdamu na počátku 17. století, vznikají první akciové společnosti.
- Londýn, Frankfurt, Paříž, Vídeň (rodina Rotschilda), rozvoj brokerské činnosti, i rozvoj legislativy.
- Americké trhy se rozvíjí až přelom 18/19 století, kdy pomáhají financovat rozvoj průmyslu, ale primární je potřeba státu.
Organizovaný trh 1792, 1817 Wall Street.

- Přelom 19/20 století nárůst emitentů CP, který zastavila až velká hospodářská krize 1929-1932.
- Glass-Steagall Act striktně oddělil aktivity univerzálních bank, což vedlo ke vzniku odděleného bankovníctví.
- 50. léta 20. století pak znamenají boom investičního bankovníctví, zvyšuje se finanční vzdělávání, reklama, pobočkové sítě, investice se zpřístupňují drobným investorům.
- 70/80. léta se zvyšuje význam volatility jak akciových kurzů, tak úrokových sazeb a kurzů devizových.

- Konsolidace zprostředkovatelů (snížení jejich počtu, ale nárůst velikosti společností), inovace a modernizace burz, internacionalizace investičních obchodů, to vše vede rovněž k integrovanému dohledu nad finančními trhy.
- Navíc se začíná na přelomu tisíciletí formovat nehomogenní seskupení v podobě eurozóny (1/1999 zavedení bezhotovostní euro, 2/2002 definitivní zrušení 11 měn).
- Na konci první dekády 21. století se pak díky těmto faktorům stává z hypoteční krize USA, největší globální finanční krize od dob velké hospodářské krize (sekuritizace, hypoteční zástavní listy, obchod s EU).

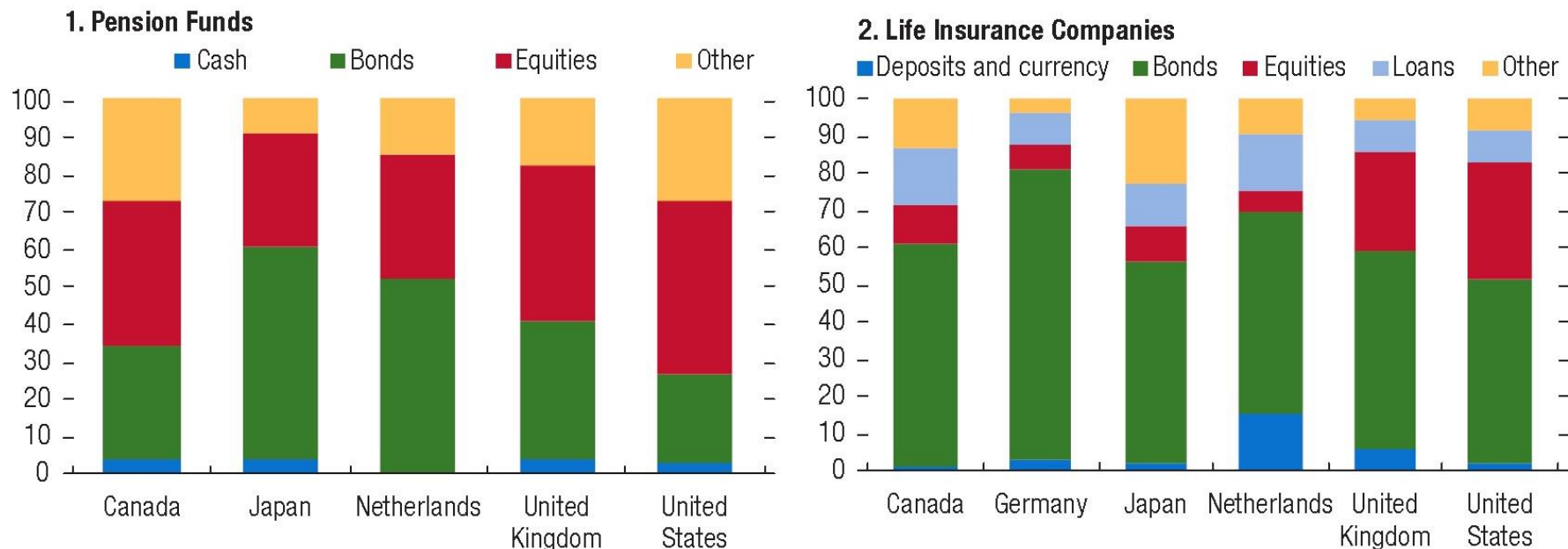
- Význam jednotlivých kanálů finančních trhů je odvislý od typu finančního systému dané země.
- Ve vyspělých ekonomikách existují 2 základní kanály alokace peněžních prostředků mezi jednotkami:
 - **Zprostředkovatelský bankovní trh** – kdy bankovní zprostředkovatel přijímá jednotky formou depozit od jednotek přebytkových a poskytuje je deficitním jednotkám prostřednictvím úvěrů.
 - **Trh cenných papírů** – kdy deficitní jednotky emitují jistý druh cenného papíru, který pak přebytkové jednotky nakupují v podobě investice.
 - **Sekuritizace** – propojení obou kanálů FT.

Struktura aktiv Penzijních fondů a Pojišťoven

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Zdroj: IMF, 2023. Global Financial Stability Report: Getting the Policy

Alokace úspor domácností 1/3

- Alokaci ovlivňuje zejména těchto 11 faktorů:
- **Bohatství** – empirické studie prokazují kladný vztah mezi bohatstvím a poptávkou po investicích.
- **Důchod** – do jisté míry souvisí s předchozím bodem, kdy ale neuvažujeme nad lidským kapitálem, jako nad investičním instrumentem. Ten, pokud je nekorelovaný s klasickými instrumenty a je ziskovější, nebo méně rizikový, může poptávku po nich naopak vytlačit.
- **Fáze životního cyklu domácností** – rozdílná hodnota bohatství u věkových skupin (ze studií vyplývá, že averzní vůči riziku jsou mladší a důchodové skupiny).
- **Vzdělání** – vyšší úroveň vzdělání má pozitivní vliv.

- **Výnos** – je odměnou investorovi za podstoupení rizika investice a vzdání se svých úspor po jistou dobu. Platí pravidlo maximalizace nad rizikem, dokonce i likviditou. Požadovaná výnosová míra se odvíjí od ekonomických prognóz, zkušeností, subjektivních očekávání apod.
- **Riziko** – je typický znak pro naprosto každou investici. Vyjadřuje stupeň nejistoty, že nebude dosaženo očekávaných výnosů.
- **Likvidita** – představuje schopnost přeměny zpět na hotovost při minimalizaci nákladů. Za nejlikvidnější je považován devizový trh, trh finančních derivátů, vládních dluhopisů, a trhy nejvíce obchodovaných akcií USA, VB a Japonska.

- **Model důchodového systému** – způsob financování starobních důchodů. Platí, že velmi silný pilíř státní výplaty důchodů má negativní vliv na poptávku po luxusních investičních instrumentech penzijního charakteru.
- **Systém zdanění** – odlišnost výše zdanění nejen mezi lokalitami, ale také mezi zdaněním FO/PO, zdaněním rezidentů a zahraničních investorů (daňové ráje).
- **Právní ochrana** – neúčinná a nedostatečná ochrana investorů zvyšuje averzi k poptávce po investicích.
- **Národní specifika** – některé studie uvádí dokonce geneticky dané rozdíly odlišných národů.

Vybrané segmenty finančního sektoru v ČR

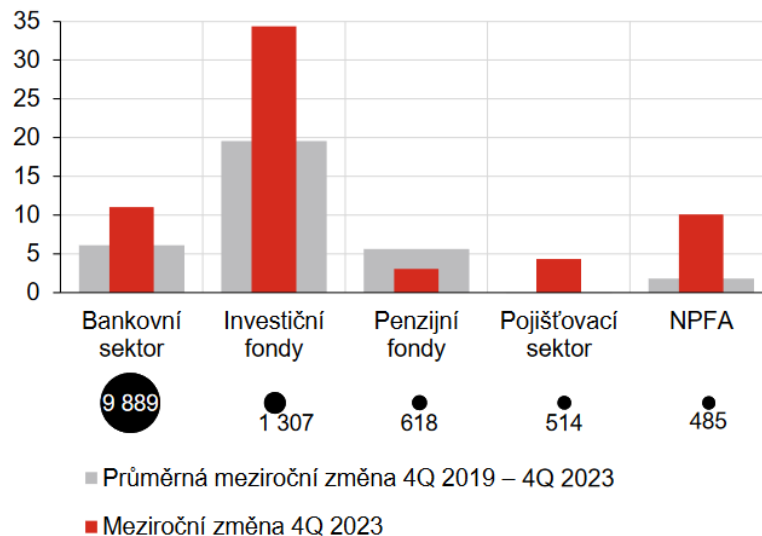

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Zdroj: [ČNB](#), Zpráva o finanční stabilitě (2024, s. 28)

Dynamika růstu jednotlivých sektorů finančního systému

(v %)

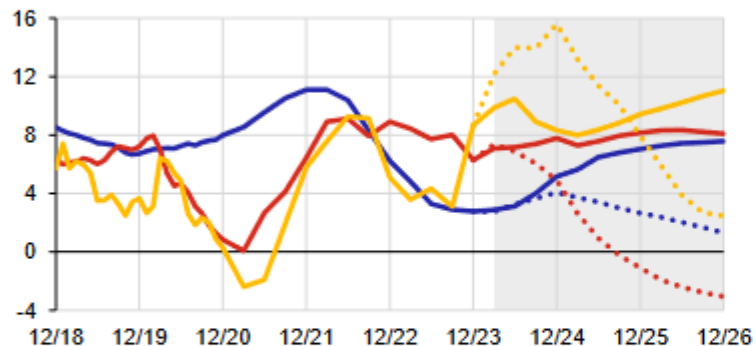

Poznámka: NPFA = nebankovní poskytovatelé financování aktiv. Velikost kruhů poměrově znázorňuje hodnotu aktiv jednotlivých segmentů v mld. Kč ke 4Q 2023.

Zdroj: [ČNB](#), Zpráva o finanční stabilitě (2024, s. 25)

Projekce tempa růstu bankovních úvěrů v soukromém nefinančním sektoru

(meziročně v %)

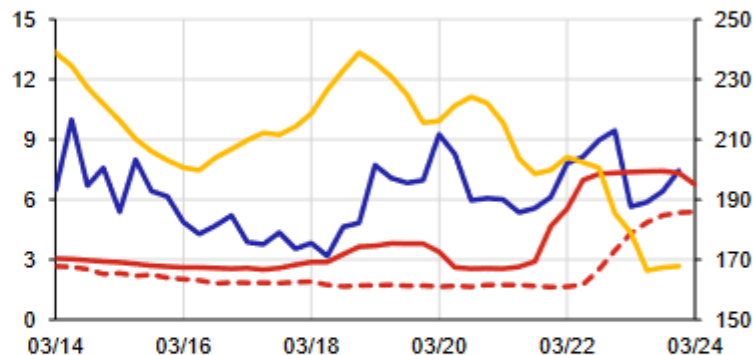
- Úvěry domácnostem na bydlení
- Úvěry domácnostem na spotřebu
- Úvěry nefinančním podnikům
- Úvěry domácnostem na bydlení – Nepříznivý scénář
- Úvěry domácnostem na spotřebu – Nepříznivý scénář
- Úvěry nefinančním podnikům – Nepříznivý scénář

Poznámka: Hodnoty v šedé ploše vycházejí v prvních dvou letech z projekce konzistentní s jarní prognózou ČNB (ZoMP – jaro 2024).

. **HDD** (hrubý disponibilní důchod), **HPP** (hrubý provozní přebytek)

Míra zadluženosti a úroky placené nefinančními podniky

(v %)

- Placené úroky k HPP
- Průměrná úr. sazba z bankovních úvěrů nefin. podniků v CZK
- - - Průměrná úr. sazba z bankovních úvěrů nefin. podniků v EUR
- Celková zadluženost k HPP (pravá osa)

Zdroj: ČNB, ČSÚ

Poznámka: Úroková sazba je počítána jako průměrná úroková sazba korunových/eurových bankovních úvěrů nefinančních podniků ze stavu obchodů. HPP značí hrubý provozní přebytek.

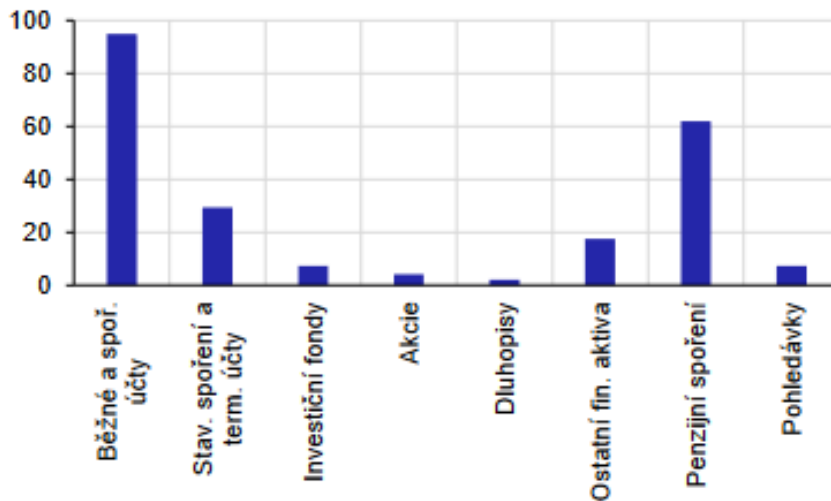
Investice domácností?

Zdroj: [ČNB](#), Zpráva o finanční stabilitě (2024, s. 26)

Finanční aktiva domácností

(v % vzorku domácností)

Zdroj: ČSÚ, ČNB

Zdroje:

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- MUSÍLEK, P. Trhy cenných papírů - 2. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Ekopress, str. 13-34, 2011. ISBN 978-80-86929-70-5.
- Web ČNB

**Snažte se z předmětu dostat maximum,
zúročíte to nejen u státnic,
někteří i v budoucnu!**

